

Mano kūrinys Vilniui

Autorius/autore:.....

Mano daina Vilniui

Autorius/autore:.....

Pamokos pradžioje verta sukurti nuotaiką trumpu pokalbiu. Mokytojas gali paklausti, koks jiems yra Vilnius: triukšmingas ar ramus, senoviškas ar modernus, koks garsas jiems pirmiausia ateina į galvą pagalvojus apie miestą. Ši dalis svarbi, nes ji padeda mokiniams pereiti nuo kasdienės patirties prie kūrybinio mąstymo.

Toliau pereinama prie literatūrinio impulso. Mokiniam pateikiami trumpi eilėraščių fragmentai apie Vilnių. Galima rinktis skirtingo laikotarpio ir stilistikos tekstus, kad atsiskleistų miesto įvaizdžio įvairovė. Mokytojas perskaito ar išdalina trumpus tekstus ir kartu su mokiniais aptaria: kokie vaizdai dominuoja, kokie jausmai kyla, ar miestas labiau girdimas, matomas ar jaučiamas.

Po aptarimo pereinama prie pagrindinės veiklos. Mokiniam išdalijami lapai su penkline. Jie kviečiami kurti savo „miesto kūrinį“. Paaiškinama, kad tai gali būti melodija be žodžių, daina su tekstu arba net ritminė kompozicija, perteikianti miesto garsus. Svarbu akcentuoti, kad kūrinys turi būti įkvėptas jų pačių miesto patirties ar įspūdžių iš aptartų eilėraščių.

Kūrybos metu mokytojas gali pasiūlyti mąstyti apie konkrečius dalykus: lietaus garsą ant grindinio, troleibuso dundesį, žmonių šurmulį, senamiesčio ramybę. Taip mokiniai lengviau pereina nuo abstraktaus „miesto“ prie konkrečių garsinių idėjų.

Baigiamojoje dalyje mokiniai pristato savo darbus. Nebūtina vertinti techniškai – svarbiau išklausti, ką jie norėjo perteikti ir kaip tai susiję su miesto įvaizdžiu.

Pamokos pabaigoje verta skirti laiko apmąstymui. Mokiniam galima pateikti tokius klausimus:

- kaip miestas gali įkvėpti kurti – ar tai labiau vaizdai, garsai ar nuotaikos;
- kas buvo lengviausia ir kas sunkiausia kuriant savo kūrinį;
- ar poezija padėjo sugalvoti muzikines idėjas;
- jei galėtum dar kartą kurti, ką darytum kitaip;
- koks Vilnius atsiskleidė tavo kūrinyje – linksmas, ramus, paslaptingas ar kitoks.

Prie Vilnelės

Aš praveriu langą.
Čiurlena čia pat skardžiabalsė Vilnelė.
Surasiu kur laikraštį seną,
padirbsiu mažytį laivelį...

Murai čia krantinėje želia.
Vanduo čia toks žalias ir drungnas.
Kai giedra – nušvinta Vilnelė,
ir gatvę atspindi jos dugnas...

Paleisiu čia savo laivelį,
teplaukia po tiltais į Nerį,
terodo žuvėdros jam kelią,
te saulė jo burėse žėri...

Vilnelei

Po langais,
Po šakom,
Po žvaigždėm
Plaukdama,
Plaudama,
Grauždama,
Gausdama,
Geidžiama
Kaip styga –
Skardi skaidruma.

Negali tu nutilti
Po lieptais ir tiltais.
Po vėjuotų patilčių žibintais
Išpiltas į senamiestį
Tavo švytėjimas
Šiltas.

Susisėmei kalvas
Ir suaižytą ragą
Raižią varpinių kreivę,
21 Saulėtekių sagą
Ir gamyklų gaisrus
Į vingiuojančią vagą.

Tik naginę delne.
Deimantinę dugne

Gatvių gysla
Giesmė
Giedruma sraunia
Neišsenkamu gurkšniu
Gurgenk į mane.

Maironis

Vilnius prieš aušrą

Antai pažvelki! Tai Vilnius rūmais
Dunkso tarp kalnų plačiai!
Naktis jį rūbais tamsiais kaip dūmais
Dengia! Jis miega giliai!
Kame tas garsas, kuriuo skambėjai?
Kame galybė ir pranokėjai?
Kur tavo, Vilniau, tie spinduliai,
Kuriuos skleidei
Lietuvai, mūsų tėvynei?

Negreit su saule išauš dar rytas!
Miega aplinkui naktis.
Tik kartais mėnuo, bailiai išvytas,
Iš debesų tenušvis”
Norėtum brangią išvysti pilį,
Kur garsūs amžiai užmigę tyli,
Kai Vilnius buvo mums kaip akis,
Kai švietė jis Lietuvai, mūsų tėvynei.
Ko taip nuliūdai? Ko ant krūtinės
Ašara krinta griaudi?
Gailiesi, amžius didžius atminęs?
Praeitį brangią liūdi?
Žiūrėk, rytuose aušra jau teka;
Pabudę paukščiai pagiriais šneka;
Laikai juk mainos: slėgė pikti, –
Nušvis kiti
Lietuvai, mūsų tėvynei.

Marcelijus Martinaitis

Kukučio apsilankymas Vilniuje

– Tai didelis Vilnius!
Vienam pakrašty stypso gandas,
kitam –
girdėti kalenimas!
Vienam jo krašte kerta rugius,
kitam –
riša pėdus,
vienam –
verkia vaikas,
kitam –
šluosto jam ašaras;
vienam –
dainuoja,
kitam – pritaria...

Tai didelis Vilnius!
Taip jis ir tęsiasi laukais per Lietuvą:
pro Dubysą,
per Luokę,
per Žemaitiją,
kol baigias ties jūra!